

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း ပါတီနိဒါန်းကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီးကို ကျင်းပတော့မည်ဖြစ်ရာ အဆိုပါရွေးကောက်ပွဲကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို ပြည်သူများ သိရှိလေ့လာနိုင်ရန် ဖော်ပြပေးသွားပါမည်။ ဆောင်းပါးတွင်ပါရှိသည့် အကြောင်းအရာများသည် စာရေးသူ၏ အဘော်သာဖြစ်ပါသည်။

(စာတည်းအဖွဲ့)



၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနှင့်အတူ (၃၅) ရွေးကောက်ပွဲနှင့်သတင်းမီဒီယာသမားများ

မောင်စာဂ

အဋ္ဌမအကြိမ်မြောက် မီဒီယာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးညီလာခံကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လ ၂၄ ရက်မှ ၂၈ ရက်နေ့အထိ ဧပြည်တော်ရှိ Park Royal Hotel ၌ ကျင်းပပါသည်။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးလှသိန်း၊ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမေမြင့်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံသတင်းမီဒီယာများကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဟံသာဝတီ ဦးအုန်းကြိုင်တို့က ညီလာခံအဖွဲ့အမှတ်စဉ်များ ပြောကြားခဲ့သည်။

ယင်းညီလာခံတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မီဒီယာများနှင့် ရွေးကောက်ပွဲများဟူသော ခေါင်းစဉ်ကြီးကို အခြေခံ၍ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် မီဒီယာများအခန်းကဏ္ဍ၊ ရွေးကောက်ပွဲများနှင့် သတင်းထောက်များ၏ ကောင်းလုံခြုံရေး၊ ဆိုရှယ်မီဒီယာပေတီအတွင်းမှ ရွေးကောက်ပွဲများ၊ တိုင်းရင်းသားဒေသပြည်နယ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာသတင်းမှား စီမံခန့်ခွဲမှုများနှင့် ပြေရင်းခံမှုများဟူ၍ အစီအစဉ် ငါးရပ်ဖြင့် ဆွေးနွေးမှုများ ပြုပါသည်။

ဤတွင်ရွေးကောက်ပွဲများ၌ သတင်းမီဒီယာများ မည်သည့်အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များ ရှိကြသနည်း၊ မည်သည့်အချက်များကိုဆောင်၍ မည်သည့်အချက်များကို ရှောင်ရမည်နည်း ဆိုသည်ကို မြန်မာသတင်းမီဒီယာများကောင်စီက ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ပြည့်နှစ်တွင် ထုတ်ပြန်သည့် “မြန်မာနိုင်ငံသတင်းမီဒီယာများအတွက် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲလမ်းညွှန်” စာအုပ်မှ အနှစ်ချုပ် ကောက်နုတ်ဖော်ပြပါရစေ။

အခွင့်အရေးများ

ဆန္ဒမဲပေးပြီးသည့်အချိန်အထိ မဲရုံအတွင်းမှအပ အခြားနေရာများတွင် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲပေးခြင်းကို မထိခိုက်စေဘဲ သတင်းရယူရန် ပစ္စည်းကိရိယာများ အသုံးပြုခွင့်ရှိသည်။ ဥပဒေနှင့် မညီသော ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ဆောင်ချက်များတွေ့ရှိပါက ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်နေသော ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ အသီးသီးနှင့် မဲရုံမှူးထံ အသိပေးအကြောင်းကြားခွင့် ရှိသည်။

တာဝန်ရှိခြင်း

သတင်းမီဒီယာသည် လူထုအား ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ဆိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ အသိပေးရန် ယေဘုယျတာဝန်ရှိသည်။ အများပြည်သူ ဝန်ဆောင်မှုမီဒီယာ (Public Media) များသည် ပို၍ တာဝန်ရှိသည်။

သတင်းမီဒီယာသည် မဲဆန္ဒရှင်အများစုအတွက် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို ထပ်ဆင့်ဖြန့်ဝေသည့် အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း သတင်းအရင်းအမြစ် တစ်ခုအဖြစ်ရှိနေသည့် သတင်းမီဒီယာသည် ရွေးကောက်ပွဲ မည်သို့ကျင်းပ၍ ပါတီများနှင့်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ မည်သို့ယှဉ်ပြိုင်ကြမည်ကို အများပြည်သူသို့ သတင်းအချက်အလက်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။

ရွေးကောက်ပွဲကာလအတွင်း နိုင်ငံရေးပါတီများက ဖြစ်စေ၊ ရွေးချယ်ခံမည့်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းက ဖြစ်စေ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသမျှအား အရင်းအမြစ်ဖော်ပြသည့် အတွက် သတင်းမီဒီယာကျင့်ဝတ်အရ သတင်းမီဒီယာများတွင် တာဝန်ရှိသည်ဟု မယူဆနိုင်။ သို့ရာတွင် ထိုပြောဆိုသမျှကို ထောက်ခံခြင်း၊ လိုက်နာမှု အတည်ပြုခြင်းများ သတင်းမီဒီယာများက မပြုရ။ နိုင်ငံရေးအရပြောဆိုသမျှသည် သိသိသာသာ ထိခိုက်အန္တရာယ်ရှိ နိုင်ငံကြောင်း ကျိုးကြောင်းဆိုင်ရာ ထင်ရှားစွာ သိသာနေပါက ဖော်ပြသည့် မီဒီယာတွင်တာဝန်ရှိသည်။

ဆောင်ရန် (DO'S) အချက်များ

ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် ရွေးကောက်ပွဲများ၏

အခန်းကဏ္ဍနှင့် မဲပေးရန် အာယုံကြောင့် အရေးကြီးကြောင်းတို့ကို မဲဆန္ဒရှင်များအား အသိပေးတင်ပြရမည်။

မဲစာရင်းပြင်ဆင်ခြင်း(ဥပမာ မဲစာရင်းတွင် မိမိနာမည် ပါဝင်မှု ရှိ မရှိ သေချာအောင် လုပ်ဆောင်ရမည်။) ကြိုတင်မဲပေးခြင်းနည်းလမ်း၊ မဲပေးရန်အချိန်၊ နေရာ၊ မဲပေးပုံပေးနည်းစသည့် နည်းပညာအချက်အလက်ကို မဲဆန္ဒရှင်များအား ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ အသိပညာပေးထုတ်ပြန်ချက်နှင့်အညီ ရှင်းလင်း အသိပေးတင်ပြရမည်။ လျှို့ဝှက်မဲပေးခြင်းအရေးကြီးပုံကို မဲဆန္ဒရှင်များအား ရှင်းလင်းအသိပေးရမည်။ ရွေးကောက်ပွဲ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များကို မဲဆန္ဒရှင်များအား အသိပေးရပါမည်။

သတင်းအချက်အလက်မှန်ကန်ပြီး မျှတ၍ ဟန့်ချက်ညီသော သတင်းနှင့် မျက်မှောက်ရေးရာထုတ်လွှင့်ရေးသားမှုများကို အမြဲတမ်းဖော်ပြတင်ဆက်ရန်၊ သတင်းနှင့် မျက်မှောက်ရေးရာ အစီအစဉ်များကို ရွေးချယ်တင်ဆက်ရာတွင် နိုင်ငံရေးအရ ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုများထက် သတင်းတန်ဖိုးအပေါ်အခြေခံ၍ ရွေးချယ်ရန်၊ အာဏာရပါတိုနှင့်

သတင်းမီဒီယာများသည် ရွေးကောက်ပွဲအောင်နိုင်သူကို ခန့်မှန်းသည့်ကိစ္စတွင် တိကျစွာ တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ရမည်။

လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် မီဒီယာကျင့်ဝတ်စံနှုန်းများနှင့် အညီ ဆောင်ရွက်သော ဘာလော့ဂ်များနှင့် အခြားအွန်လိုင်း မီဒီယာအသုံးပြုသူများရေးသားတင်ပြသည့် သတင်းအကြောင်းအရာများကိုသာ အသုံးပြုပါ။ သတင်းကိုထိခိုက်မှုကြည့်ရှုသူ၊ နားထောင်သူများက တင်ပြသော အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းစွာ ခြုံငုံဖော်ပြပါ။ အွန်လိုင်း သတင်းအကြောင်းအရာများ ကြည့်ရှုခြင်းကြောင့် အန္တရာယ် ကျရောက်လွယ်သည့် ပရိသတ်၊ အထူးသဖြင့် ကလေးများနှင့် အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းသူများကဲ့သို့သော ပရိသတ်အပေါ် ထိခိုက်နိုင်မှုကို သေချာစွာ ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန် အထူးစိစစ်ဆောင်ရွက်ချက်များ ပြုလုပ်ထားပါ။ ထိုကဲ့သို့သော သတင်းအကြောင်းအရာများ ဖြန့်ဖြူးနိုင်သည့် ပြန်လည်ဖြန့်ဝေနိုင်သည့် အခြားနည်းလမ်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါ။ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ သဘောထားအမြင်များကို တင်ပြသည့်အခါ သတင်းသမားများသည် မိမိ

“မဲစာရင်းပြုစုခြင်း၊ မဲပေးခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ မဲဆန္ဒရှင်များကို မှားယွင်းစွာ သတိပေးခြင်း၊ သတင်းအလွန်အကျွံဖော်ပြခြင်း သို့မဟုတ် ပါတီ၊ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးဦးကို လိုသည်ထက်ပို၍ အကောင်းအဆိုးဖော်ပြခြင်း မပြုလုပ်ရ။ ရွေးကောက်ပွဲနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းယူကြမည့် သတင်းမီဒီယာသမားများသည် နိုင်ငံရေးပါတီများကို ကိုယ်စားပြုသည့် အင်္ကျီ သို့မဟုတ် ဦးထုပ် သို့မဟုတ် အခြားပစ္စည်းများ မဝတ်ဆင်ရ”

အခြားဦးဆောင်ပါတီများအကြောင်း သတင်းဖော်ပြရာတွင် ဘက်လိုက်မှုမရှိကြောင်းသေချာရန်၊ ပါတီများ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများမှပေးပို့သော ကြေညာချက်များ၊ ကြော်ငြာများ၊ တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံမှုအစီအစဉ်များ၊ တိုက်ရိုက်ထုတ်ပြန်ချက်များ (ဥပမာ-အင်တာဗျူး) ကို အရင်အတိုင်း ဖော်ပြရန်။

အထက်ပါအချက်များမှလွဲ၍ ပါတီများ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ ထုတ်ပြန်ချက်များက အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း သိသာထင်ရှားပါက (ဥပမာ- ဆူပူအကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်အောင် လှုံ့ဆော်သည့် သဘောထားပေါ်ပါက) ၎င်းထုတ်ပြန်ချက်များကို ဖော်ပြခြင်းမပြုရန်။ ရွေးကောက်ပွဲဆက်စပ်အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်နှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းမီဒီယာကျင့်ဝတ်ကို ချိုးဖောက်သော အချက်အလက်များယွင်းမှုနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာဆင်းစေသည့် ဖော်ပြချက်များအား ဖြစ်နိုင်သမျှ ဖြန့်ချိခြင်းဖြင့် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ချက် ဖော်ပြပေးရန်။ ပုံနှိပ်မီဒီယာဆိုပါက နောက်တစ်စောင် သို့မဟုတ် ရုပ်/လှေ့ မီဒီယာဆိုပါက အနီးစပ်ဆုံးအချိန်၌ ဖော်ပြရမည့်အပြင် အွန်လိုင်းမှတ်စစ်ဆင် အဖြန့်ချိပေးပို့ပြန် (ဆိုလိုသည်မှာ ဝက်ဘ်ဆိုက် သို့မဟုတ် ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ပေါ်မှ။)

အလုပ်လုပ်နေသောမီဒီယာ၏ သဘောထားအမြင် လုံးဝမဟုတ်ကြောင်း သိသာစေရန် အထူးဂရုစိုက်ရမည်။

ရှောင်ရန် (Don'ts) အချက်များ

မဲစာရင်းပြုစုခြင်း၊ မဲပေးခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ မဲဆန္ဒရှင်များကို မှားယွင်းစွာ သတိပေးခြင်း၊ သတင်းအလွန်အကျွံဖော်ပြခြင်း သို့မဟုတ် ပါတီ၊ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးဦးကို လိုသည်ထက်ပို၍ အကောင်းအဆိုးဖော်ပြခြင်း မပြုလုပ်ရ။ ရွေးကောက်ပွဲနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းယူကြမည့် သတင်းမီဒီယာသမားများသည် နိုင်ငံရေးပါတီများကို ကိုယ်စားပြုသည့် အင်္ကျီ သို့မဟုတ် ဦးထုပ် သို့မဟုတ် အခြားပစ္စည်းများ မဝတ်ဆင်ရ။

ပါတီများ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများက ဖော်ပြသော ထုတ်ပြန်ချက်များကို အားပေးခြင်း ထောက်ခံခြင်း မပြုရ။ ပါတီများ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများထံမှ အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော ထုတ်ပြန်ချက်များကို ဖော်ပြခြင်းမပြုရ။ သတင်းမီဒီယာကောင်စီသည် (တိုင်ကြားမှုများအပေါ်တွင်) ရွေးကောက်ပွဲဆက်စပ်အကြောင်းအရာ ဟုတ် မဟုတ်နှင့် သတင်းမီဒီယာကျင့်ဝတ် ဖောက်ဖျက်မှု ရှိ / မရှိ စဉ်းစမ်းရာတွင် ကြန့်ကြာမှု မရှိရ။

သတင်းကို ဆက်လက်ဖြန့်ဝေခြင်းသည် ဥပဒေနှင့် မညီခြင်း သို့မဟုတ် သတင်းသမားကျင့်ဝတ်စံနှုန်းကို ချိုးဖောက်ရာရောက်ခြင်းဖြစ်စေမည့် အချို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် သတင်းကို အွန်လိုင်းမှ ဖြုတ်ပယ်ခြင်းသည် တရားဝင်ပါသည်။ ယင်းသို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည့် မူဝါဒရှင်းလင်းစွာ ချမှတ်ထားရမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါမူဝါဒတွင် အွန်လိုင်းပေါ်မှသတင်းကို မည်သည့်အချိန်တွင် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဖြုတ်ပယ်လိုက်ကြောင်း၊ ဥပမာ မှန်ကန်တိကျမှုမရှိခြင်းကြောင့် ဖြုတ်ပယ်လိုက်ခြင်း၊ ယင်းသတင်းအစား အခြားသတင်းကို ထပ်မံဖြည့်စွက်တင်ပြခြင်း စသည့်အချက်အလက်များကို ပရိသတ်အား အသိပေးရန် လိုအပ်သည်။ ယင်းအခြေအနေမျိုးမှလွဲ၍ သတင်းသမားသည် အွန်လိုင်းပေါ်မှ သတင်းဖြုတ်ပယ်ခြင်းတွင် ပါဝင်ခြင်း မရှိရ။

လူမှုမီဒီယာမှတစ်ဆင့် အွန်လိုင်းပေါ်တွင် သီးသန့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအဖြစ် ဖြန့်ဝေသော အကြောင်းအရာကို ထိပါခြင်းမပြုရပါ။ အနည်းငယ်မျှသော မိတ်ဆွေအုပ်စု တစ်ခုအတွင်း မျှဝေထားလျှင်ပင် ထိပါခြင်း မပြုရပါ။

ရွေးကောက်ပွဲနှင့် သတင်းမီဒီယာများကဏ္ဍ

ရွေးကောက်ပွဲများတွင် သတင်းမီဒီယာများပါဝင်မှု အခန်းကဏ္ဍ အရေးကြီးသည်။ ပြည်သူ့အားလုံးအတွက် ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်သည်။ သတင်းမီဒီယာသမားများသည်လည်း ပြည်သူများ ဖြစ်သည်။ သတင်းမီဒီယာသမားများသည် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော မဲဆန္ဒရှင်များထံမှ မဲဆန္ဒရှင်များလည်း ဖြစ်ကြသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် သတင်းမီဒီယာသမားများကလည်း ဆန္ဒမဲပေးကြမည်။ ဆန္ဒမဲပေး၍ မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်သူများကို မိမိတို့၏ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ကြမည်။ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူအားလုံး လွတ်လပ်စွာနှင့် လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ကြရမည်။ လွတ်လပ်မျှတသော၊ ဖွင့်လင်းမြင်သာသော၊ အများယုံကြည်လက်ခံနိုင်သော ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ပုံ လိုအပ်သည်။

ထို့ကြောင့် သတင်းမီဒီယာသမားများသည် အခြားသောကဏ္ဍများတွင် သတင်းရယူခြင်း၊ သတင်းထုတ်ပြန်ခြင်းတို့ထက် ရွေးကောက်ပွဲတွင် သတင်းရယူခြင်း၊ သတင်းထုတ်ပြန်ခြင်းသည် ပို၍အရေးကြီးသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ သတင်းမီဒီယာသမားများသည် မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းမီဒီယာသမားများအတွက် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲလမ်းညွှန်စာအုပ်ပါ အချက်များကို လိုက်နာလျက် သတင်းမီဒီယာသမားများဖြစ်ကြပါ။ သတင်းများထုတ်ပြန်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြခြင်းအားဖြင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီးအောင်မြင်စွာကျင်းပနိုင်ရေး အင်အားတစ်ရပ်ဖြစ်စေ လိုပါကြောင်း။

သတင်းမီဒီယာသမားများ၏စွမ်းအားဖြင့်-

- ❖ သတင်းတု၊ သတင်းမှားများကို ချေဖျက်နိုင်ကြပါစေ။
- ❖ နိုင်ငံတော်နှင့်ပြည်သူတို့အတွက် မှန်ကန်တိကျသောသတင်းများ ဖော်ဆောင်နိုင်ကြပါစေ။
- ❖ လွတ်လပ်မျှတ၊ သန့်ရှင်းသော ရွေးကောက်ပွဲကြီး အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ပါစေ။